

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem - Kolozsvár
1.2 Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3 Intézet	Református Tanárképző és Zeneművészeti Intézet
1.4 Szakterület	Zene
1.5 Képzési szint	Licenc
1.6 Szak / Képesítés	Zene / Zenetanár

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Zeneelmélet-szolfézs-zenediktálás 4. TLM 3401						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Péter Éva						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Drd. Kálló Krisztián						
2.4 Tanulmányi év	II	2.5 Félév	II	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Kötelező/alaptantárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	28	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					15
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					15
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					0
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					0
3.7 Egyéni munka össz-óraszám					42
3.8 A félév össz-óraszám					70
3.9 Kreditszám					3

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> Zeneelmélet-szolfézs-zenediktálás tantárgy első évének sikeres elvégzése
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> Középfokú szolmizálókészség és kottaolvasás

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Audiovizuális műszerek megléte
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> Audiovizuális műszerek és szakkönyvtár megléte

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> – A zenei nyelvezet megértése és a zenei tevékenységek tudatos gyakorlásának megalapozása a zeneelméleti fogalmak rendszerbe foglalt tárgyalása által – A zenei írás-olvasás elsajátítása, a zenei gondolkodás kialakítása, fejlesztése – Az elsajátított elméleti ismeretek elmélyítése a zeneirodalomból vett példák, valamint gyakorlatok elemzése, hallás utáni felismerése, írásos rögzítése és az írott forma reprodukálása által – Abszolút és relatív szolmizáció elsajátítása
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> –A diák tudja megvalósítani felelősségteljesen a szakmai feladatait –A csapatmunka gyakorlatának megismerése, a különböző szintű szerepekkel és tevékenységekkel való megismerkedés, azok begyakorlása –Az egyéni folyamatos szakmai fejlődés szükségességének felismerése; a tanulás forrásainak és technikájának hatékony használata az egyéni szakmai fejlődés elérése érdekében

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A tantárgy célja a zenei készségek (írás, olvasás, zenei gondolkodás) kialakítása és fejlesztése, amelynek elméleti alapjait a zeneelmélet, a gyakorlati alkalmazást a szolfézs, és zenediktálás biztosítja. Ez az összetett tevékenység bármilyen zenei tevékenység alapjául szolgál. Hozzásegíti az egyetemi hallgatókat, hogy a zenét, mint érthető szöveget fogják fel.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	A diák értse meg és tudja alkalmazni a zeneelméleti fogalmakat, legyen képes hallás után írásban rögzíteni közép nehézségű egyszólamú, valamint könnyű kétszólamú zeneműrészleteket; legyen képes szolmizálni különböző nehézségű zeneműrészleteket; legyen képes elemezni a zeneirodalomból vett példákat az elsajátított zeneelméleti ismeretek alapján.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A kromatika a műzenében. Fogalmak: A kromatikus hangsor. Bibliográfia: Furda: 24–32. Péter: 86-88; Giuleanu: 424-459.	-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás	
2. Hangnemi rokonságok. Fogalmak: kvint rokonság, terc rokonság, parallel hangsorok Bibliográfia: Frank: Hangzó 14–15. l. Furda: 33–39. Péter: 89-91; Giuleanu: 456-458.	-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás	
3. Hangnemi érintés, kitérés, moduláció. A moduláció formái és eszközei. Fogalmak: omonim hangnemváltás, reális, transzformált, variált szekvencia Bibliográfia: Frank: Hangzó 182–208. l. Furda: 40–45. l. J.S.Bach: 48–56 sz. Péter: 88-91; Giuleanu: 468-486.	-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás	

<p>4. A diatonikus, kromatikus moduláció felismerése zeneirodalmi szemelvények elemzése alapján.</p> <p>Fogalmak: diatonia, kromatika, enharmonia</p> <p>Bibliográfia: Furda: 36–38. l. J.S.Bach: 39–45 sz</p>	<p>-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás</p>	
<p>5. Enharmonikus moduláció felismerése zeneirodalmi szemelvények elemzése alapján.</p> <p>Fogalmak: diatonia, kromatika, enharmonia</p> <p>Bibliográfia: Furda: 36–38. l. J.S.Bach: 39–45 sz</p>	<p>-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás</p>	
<p>6. A diatonikus, kromatikus és enharmonikus moduláció felismerése zeneirodalmi szemelvények elemzése alapján.</p> <p>Fogalmak: diatonia, kromatika, enharmonia</p> <p>Bibliográfia: Furda: 36–38. l. J.S.Bach: 39–45 sz</p>	<p>-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás</p>	
<p>7. Móduszok. Ismétlés</p>	<p>-párbeszéd -analízis -modellálás</p>	
<p>8. Kromatika a népi hangsorokban: bőmásodos hangsorok</p> <p>Fogalmak: alterált hangok, félhang távolságok, bővített szekund</p> <p>Bibliográfia: Ripa-Nedelcut: 156–164. l. Péter: 65-68; Giuleanu: 361-363.</p>	<p>-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás</p>	
<p>9. Kromatika a népi hangsorokban: bőmásodos hangsorok</p> <p>Fogalmak: alterált hangok, félhang távolságok, bővített szekund</p> <p>Bibliográfia: Ripa-Nedelcut: 156–164. l. Péter: 65-68; Giuleanu: 361-363.</p>	<p>-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás</p>	
<p>10. Kromatika a népi hangsorokban: bőmásodos hangsorok</p> <p>Fogalmak: alterált hangok, félhang távolságok, bővített szekund</p> <p>Bibliográfia: Ripa-Nedelcut: 156–164. l. Péter: 65-68; Giuleanu: 361-363.</p>	<p>-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás</p>	
<p>11. Második diatónia: akusztikus hangsorok; a rendszer leggyakrabban előforduló móduszai.</p> <p>Fogalmak: szekundrend c-alapon, hétfokúság, félhang távolság helye</p> <p>Bibliográfia: Frank: Alapfokú, 19–21. Péter: 68-69.</p>	<p>-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás</p>	
<p>12. Második diatónia: akusztikus hangsorok; a rendszer leggyakrabban előforduló móduszai.</p> <p>Fogalmak: szekundrend c-alapon, hétfokúság, félhang távolság helye</p> <p>Bibliográfia: Frank: Alapfokú, 19–21. Péter: 68-69.</p>	<p>-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás</p>	
<p>13. Második diatónia: akusztikus hangsorok; a rendszer leggyakrabban előforduló móduszai.</p> <p>Fogalmak: szekundrend c-alapon, hétfokúság, félhang távolság helye</p> <p>Bibliográfia: Frank: Alapfokú, 19–21. Péter: 68-69.</p>	<p>-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás</p>	

14. Első és második diatonia - ismételés	-párbeszéd -analízis -szemléltetés -közlés -modellálás	
<p>Könyvészet</p> <p>Bárdos Lajos, <i>Harminc írás</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1969.</p> <p>Bárdos Lajos: <i>Tíz újabb írás</i> (1969-1974). Zeneműkiadó, Budapest, 1974.</p> <p>Berger, W.G.: <i>Dimensiuni modale</i>. Editura Muzicală, București, 1979</p> <p>Diaconu, Adrian: <i>Teorie superioară a muzicii</i>. Conservatorul "George Enescu", Iași, 1978.</p> <p>Dănceanu, Liviu, <i>Introducere în epistemologia muzicii</i>, Editura Muzicală, București, 2003.</p> <p>Duțică, Gheorghe, <i>Fenomenul polimodal în viziunea lui Olivier Messiaen</i>, Ed. Artes, Iași, 2003</p> <p>Giuleanu, Victor: <i>Tratat de teoria muzicii</i>. Editura Muzicală, București, 1986</p> <p>Keszler Lőrinc, <i>Zenei alapismeretek</i>. Zeneműkiadó, Budapest, 2000.</p> <p>Lendvai Ernő: Bartók és Kodály harmóniavilága, Budapest 1975.</p> <p>Peter Eva, <i>Folk Song Adaptations for Men's Choir by János Seprődi</i>, Studia Universitatis Babeș-Bolyai Musica, Volum Nr: LXIII-2, Pagina: 285 - 296, An: 2018.</p> <p>Péter, Éva. <i>Csaba Szabó: The Ballad of Mason Clement</i>. In: Studia Universitatis Babeș-Bolyai Musica, LXI, 2, 2016, pp. 245–256.</p> <p>Péter Éva, <i>Zeneelmélet</i>, Presa Universitara Clujeana Kiadó, Kolozsvár, 2017.</p> <p>Râpă, Constantin: <i>Teoria superioară a muzicii</i>. Vol.I. Sisteme Tonale; Vol.II. Ritmul. Ed. Media Muzica, Cluj, 2001-2002.</p> <p>Salzman, Eric: <i>A 20. század zenéje</i>. Zeneműkiadó, Budapest, 1980.</p> <p>Timaru, Valentin: <i>Dicționar noțional și terminologic</i>. Editura Universității din Oradea, 2002.</p>		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések

<p>1. Hangsorok kromatizálása</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kulcsfogalmak: Felső és alsó váltóhang – Bibliográfia: Furda Augusta, Solfegii, 24–30. Rîpă C. – Nedelcuț N. Solfegii pentru toți Vol II., 156–163. 	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	
<p>2. Hangnemi rokonság megállapítása a zeneművekben.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kulcsfogalmak: első és másodfokú rokonság – Bibliográfia: Furda Augusta, Solfegii, 31–33. Lassus Orlandus, 24 kétszólamú motetta, 16–19, 22–25. 	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	
<p>3. Hangnemi kitérés és moduláció felismerése a zeneművekben.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kulcsfogalmak: fokok átértékelése – Bibliográfia: Furda Augusta, Solfegii, 33–35. J.S.Bach, Ária és áriosó részletek 35–39. 	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	
<p>4. Diatonikus, kromatikus moduláció olvasása és lejegyzése.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kulcsfogalmak: diatonia, kromatika, enharmónia – Bibliográfia: Furda Augusta, Solfegii, 36–38. J.S.Bach, Ária és áriosó részletek 39–45. 	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	
<p>5. Enharmónikus moduláció olvasása és lejegyzése.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kulcsfogalmak: diatonia, kromatika, enharmónia – Bibliográfia: Furda Augusta, Solfegii, 36–38. J.S.Bach, Ária és áriosó részletek 39–45. 	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	
<p>6. Diatonikus, kromatikus és enharmónikus moduláció olvasása és lejegyzése.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kulcsfogalmak: diatonia, kromatika, enharmónia – Bibliográfia: Furda Augusta, Solfegii, 36–38. J.S.Bach, Ária és áriosó részletek 39–45. 	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	
<p>7. Móduszok építése és felismerése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kulcsfogalmak: ion, dór, frig, líd, mixolíd, eol, lokriszi – Bibliográfia: Furda Augusta, Solfegii, 39–41. J.S.Bach, Ária és áriosó részletek 46–47. Rîpă C. – Nedelcuț N. Solfegii pentru toți Vol II. 171–173. 	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	
<p>8. Bővített és szűkített hangközök intonálásának begyakorlása és hallás utáni lejegyzése.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kulcsfogalmak: bővített szekund – Bibliográfia: Furda Augusta, Solfegii, 39–41. J.S.Bach, Ária és áriosó részletek 46–47. Rîpă C. – Nedelcuț N. Solfegii pentru toți Vol II. 171–173. 	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	
<p>9. Bővített és szűkített hangközök intonálásának begyakorlása és hallás utáni lejegyzése.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kulcsfogalmak: bővített szekund – Bibliográfia: Furda Augusta, Solfegii, 39–41. J.S.Bach, Ária és áriosó részletek 46–47. Rîpă C. – Nedelcuț N. Solfegii pentru toți Vol II. 171–173. 	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	
<p>10. Szűkített és bővített kvart intonálása és lejegyzése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kulcsfogalmak: Szűkített és bővített quart – Bibliográfia: Furda Augusta, Solfegii, 42–44. J.S.Bach, Ária és áriosó részletek 48–51. Rîpă C. – Nedelcuț N. Solfegii pentru toți Vol II. 174–180. 	<p>-gyakorlás -szemléltetés -analízis</p>	

9. A szűkített és bővített kvint intonálása és lejegyzése. – Kulcsfogalmak: szűkített és bővített quint – Bibliográfia: J.S.Bach, <i>Ária és áriosó részletek</i> 52–56. Rîpă C. – Nedelcuț N. <i>Solfegii pentru toți Vol II.</i> 180–187.	-gyakorlás -szemléltetés -analízis	
12. Szűkített szeptim akkord felismerése és lejegyzése – Kulcsfogalmak: szűkített szeptim akkord Bibliográfia: Bertalotti Angelo, <i>56 solfeggio</i> , 25, 28–31. Rîpă C. – Nedelcuț N. <i>Solfegii pentru toți Vol II.</i> 197–203.	-gyakorlás -szemléltetés -analízis	
13. Hármás és négyeshangzatok olvasása és írása. – Kulcsfogalmak: alaphelyzet és megfordításuk – Bibliográfia: Bertalotti Angelo, <i>56 solfeggio</i> , 20–24. Rîpă C. – Nedelcuț N. <i>Solfegii pentru toți Vol II.</i> 188–197.	-gyakorlás -szemléltetés -analízis	
14. Szolfézs anyag ismételése	-gyakorlás -szemléltetés -analízis	
<p>Könyvészet</p> <p>J.S.Bach, <i>Ária és áriosó részletek</i> Editio Musica Budapest, 1995</p> <p>Bertalotti Angelo, <i>56 solfeggio</i>, Editio Musica Budapest, 2003</p> <p>Forrai Miklós, <i>Ezer év kórusa</i>, Editio Musica, Budapest, 1977.</p> <p>Furda Augusta, <i>Solfegii</i>, Ed. MPC Cluj-Napoca 1996</p> <p>Lassus Orlandus, <i>24 kétszólamú motetta</i>, Zeneműkiadó 2001</p> <p>Lendvai Ernő: <i>Bartók és Kodály harmóniavilága</i>, Budapest 1975.</p> <p>Nelida Nedelcuț, <i>Culegere de solfegii (extras din Metronom)</i>, Academia de Muzică Cluj, 1994</p> <p>Péter Éva, <i>Szolfézs példatár</i>, Napoca Star Kiadó, Kolozsvár, 2009.</p> <p>Rîpă C. – Nedelcuț N. <i>Solfegii pentru toți Vol II.</i> Editura MediaMuzica, Cluj 2002</p> <p>Szelényi István, <i>Gyakorlati modulációtan</i>, Zeneműkiadó 1960.</p>		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

Megfelelő szakmai képzés a zeneelmélet, zenei írás és olvasás területén.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A zeneelmélethez tartozó kérdések, fogalmak ismerete.	Ellenőrzés írásbeli teszt által	30%
	Zeneelméleti kérdések gyakorlati alkalmazása .	Házi dolgozatok ellenőrzése	10%
10.5 Szeminárium / Labor	Egyszólamú és kétszólamú zenediktálás hallás utáni rögzítése	A zenei hallás fejlődésének ellenőrzése zenediktálás által.	30%
	-Szolfézs darabok eléneklése (tanult anyag és prima vista)	A kottaolvasási készség fejlődésének ellenőrzése a szolfézs gyakorlatok eléneklése által.	30%

	-népdalok, zeneművek emlékezetből történő éneklése.	Zenei memória fejlődésének ellenőrzése a memoriter darabok eléneklése által.	
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
A zeneelmélet fogalmainak ismerete. Közepes nehézségű zenediktálás hallás utáni írásbeli rögzítése. Zeneművek prima vista olvasása.			

Kitöltés dátuma
2021. szeptember 18.

Előadás felelőse
dr. Péter Éva

Szeminárium felelőse
drd. Kálló Krisztián

Az intézeti jóváhagyás dátuma
2021.09.23

Intézetigazgató

